

PŘÍNOS MALÝCH VYVÁŽECÍCH SOUPRAV V SORTIMENTNÍ METODĚ

V dubnovém čísle Lesnické práce byla otištěna reportáž o vyvážecí soupravě Vimek 606 TT "Zkušenosti s provozem vyvážecích souprav". Ohlas, kterou reportáž měla mne překvapil. Množství dotazů ke kombinaci soustředování výřezů malou vyvážecí soupravou s těžbou dřeva JMP, manipulaci u pařezu a žádosti o srovnání s UKT bylo podnětem k tomuto článku.

V posledních letech je patrný zájem dřevozpracujícího průmyslu o rovnoměrné dodávky výřezů. Vypovídají o něm nákupní ceny některých zpracovatelů. Cena výřezů je často o 80 až 120 Kč/m³ vyšší než cena dlouhé kulatiny. Tento trend bude s nejvyšší pravděpodobností dále pokračovat, stejně jako ochota platit více za dodávky nákladními auty než za dodávky po železnici. Ceny a podmínky odběratelů jsou jasnými argumenty, které z ekonomického hlediska nutí lesní hospodářství k výrobě sortimentů přímo v lese.

Motomanuální těžba dřeva, manipulace u pařezu a soustředování výřezů malou vyvážecí soupravou je jednou z alternativ jak přizpůsobit výrobu požadavkům trhu se dřevem.

VÝBĚR VHODNÝCH POROSTŮ, TĚŽBA DŘEVA A MANIPULACE

Pro jmenovanou technologii jsou limitujícím faktorem technické parametry vyvážecích souprav Vimek 606 TT (viz LP 4/2002) a svahová dostupnost stroje. Nejvhodnější jsou porosty s hmotností do 1,1 m³ u jehličnatých a do 0,9 m³ u listnatých porostů. Podélný sklon porostů by neměl přesahovat 40 % a příčný sklon 10 %. V porostech do čtyřiceti let (podle potřeby i ve starších porostech) se připravují 2,2 - 2,5 m široké linky po 20 - 25 m. Dřevo těžaři snášejí k linkám (průměrná vzdálenost je 6 m). Sortimenty o čepové tloušťce 16 cm a více zůstávají v porostu a k lince je operátor vyvážecí soupravy přitahuje navijákem umístěným na hydraulické ruce. Ve starších porostech, kde spon stromů dovoluje průjezd vyvážecí soupravě (šířka stroje 1,8 m) těžaři připravují na **hromádky pouze 2 a 2,5 m sortimenty**. Silnější zůstávají na místě. Tyto podmínky nepřímo pozitivně motivují těžaře k pečlivé sortimentaci ve prospěch silnějších sortimentů s vyšší cenou, neboť s nimi má méně práce.

ORGANIZACE SOUSTŘEĐOVÁNÍ

Ve většině porostů se vyrábí 9 - 11 sortimentů v délkách 2; 2,5; 3 a 4 m a to jak v mytních porostech tak i v porostech probírkových. Díky nízkým nákladům vyvážecí soupravy Vimek 606 TT je výhodné vyrábět a soustřeďovat i relativně malé objemy lépe zpeněžitelných sortimentů i v porostech, kde se těží malé objemy dřeva a následně je svážen k odvozu na jedno místo z několika porostů.

VÝHODY SOUSTŘEĐOVÁNÍ DŘEVA PO TĚŽBĚ JMP VYVÁŽECÍ SOUPRAVOU VIMEK 606 TT

1. Těžba dřeva: Při kácení pro vyvážecí soupravu není nutné dodržovat směrové kácení.
2. Manipulace u pařezu: Práce s čistým dřevem. Největším přínosem je sortimentace neznečištěného dřeva, které má těžař bezprostředně u sebe. K manipulaci není nutná spolupráce těžaře a traktoru. Těžáři má více klidu pro měření a posouzení sortimentů, neboť není pod časovým tlakem čekajícího traktoru. Prostor pro manipulaci není omezen velikostí skládky.
3. Soustřeďování vyvážecí soupravou: Probíhá rovnoměrněji a rychleji. Operátor kontroluje roztřídění těžařem a současně má možnost nového třídění. Majitelé cest a pozemků, přes které je nutné přejíždět, preferují soustřeďování vyvážecími soupravami. Výřezy jsou ukládány na

nejvýhodnější místa pro odvozní soupravy. Majitelé lesů pozitivně hodnotí snížení škod na lesním porostu. Soustředování je méně ovlivněno rozmary počasí.

Samostatnou kategorii tvoří zpracování lapáků a nahodilé těžby. Výhody soustředování malou vyvážecí soupravou ve srovnání s traktorem jistě není potřeba zdůrazňovat.

4. Odvoz dřeva: Vyvážecí souprava sváží jednotlivé sortimenty na vhodná místa pro odvoz dřeva. Při nakládce je méně přejezdů a tím se zkrátí čas nutný k naložení odvozní soupravy.

Nevýhody popisované technologie:

1. Největší nevýhodou je nutnost změny tradičního způsobu práce. Pro úspěšné zavedení této technologie je nutné překonat konzervativní přístup zaměstnanců a jejich nedůvěru, která je často spojena se zaváděním nových věcí.

2. Terénní podmínky porostů

HODNOCENÍ TECHNOLOGIE

Zavedením malých vyvážecích souprav se podařilo výrazně snížit množství rozpracovaných porostů a zkrátit dobu od těžby k odvozu dřeva. Jsme schopni dodat odběratelům dřevo za kratší dobu v syrovém stavu bez výsušných trhlin i během letního období. Soustředování je méně ovlivňováno počasím a je snadnější udržet rovnoměrnost dodávek dřeva odběratelům v průběhu celého roku dle dlouhodobých smluv. Nová technologie přinesla zlepšení a zjednodušení práce těžbařům při těžbě a manipulaci dřeva, snížení škod na lesních porostech a lesních cestách. Z ekonomického hlediska je významné snížení nákladů na soustředování a odvoz dřeva.

ZÁVĚR

Výsledky za první pololetí roku 2002 ukazují, že rozhodnutí investovat do malých vyvážecích souprav byl správný krok. Těžba dřeva JMP a soustředování vyvážecí soupravou Vimek 606 TT je jednou z variant efektivnější a levnější výroby sortimentů přímo v lese u pařezu.

Za poskytnutí materiálů k článku děkuji Soliteře spol. s.r.o.

Ing. Tomáš Kuchta

Lesnická obchodní s.r.o.

Tel. 0606/686212